

Президія НАН України розглянула

На черговому засіданні Президії НАН України 7 грудня 2011 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь директора Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України академіка НАН України Ю.А.Левенця «Про Національну доповідь «Національний суверенітет України в умовах глобалізації».

В обговоренні взяли участь президент НАН України академік НАН України Б.Є.Патон, директор Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України», віце-президент НАН України академік НАН України В.М.Геєць, директор Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України академік НАН України Ю.С.Шемшученко, голова Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України академік НАН України В.П.Семиноженко, голова Західного наукового центру НАН України та МОНМС України академік НАН України З.Т.Назарчук, віце-президент НАН України академік НАН України В.Д.Походенко.

Президія НАН України наголосила, що впродовж останніх років Секцією суспільних і гуманітарних наук НАН України отримано важливі результати у виробленні прогнозів та розробці концептуальних документів щодо найбільш гострих питань сьогодення і виведення країни на шляхи динамічного поступального розвитку та суспільного прогресу.

Чергова, третя, Національна доповідь є цілком адекватною відповіддю новим умовам і викликам, які стоять перед українським суспільством.

Проблема утвердження і захисту національної суверенності виходить далеко за межі суто практичної політики. Загальний потенціал України повинен зростати за рахунок насамперед розвитку продуктивних сил і реального сектору економіки на основі інноваційного оновлення національного господарства, шляхом піднесення загальної культури і духовності суспільства.

Президія НАН України підкреслила, що, як свідчить досвід, лише зусиллями академічної науки створюються прогностичні й програмні документи, які найбільш глибоко і неупереджено розкривають загальну картину і головні завдання, які стоять перед державою.

Великий суспільний резонанс та підвищений інтерес українського політикуму і громадськості до перших двох національних доповідей переконують у вірності обраному шляху взаємодії з владою і суспільством та досягнення тісної предметної співпраці на постійних засадах з органами державної влади.

Водночас було рекомендовано Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України опрацювати питання щодо підтримки національних доповідей з боку керівництва держави шляхом надання їм статусу офіційного документа, який має враховуватися в роботі вищих органів державної влади України, без чого неможливо забезпечити адресність розробок, втілення їх у політичні та управлінські рішення.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь директора Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України академіка НАН України С.А.Андронаті про наукову та науково-організаційну діяльність Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України за 2006-2011 рр.

У доповіді та виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, директора Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України, голови Комісії з комплексної перевірки наукової та науково-організаційної діяльності Фізико-хімічного інституту ім. О.В.Богатського НАН України академіка НАН України В.П.Кухаря; директора – головного конструктора Казенного підприємства спеціального приладобудування «Арсенал» Державного космічного агентства України кандидата фізико-математичних наук М.І.Лихоліта, завідувача відділу Інституту мікробіології і вірусології ім. Д.К.Заболотного НАН України члена-кореспондента НАН України М.Я.Співака, генерального директора Товариства з додатковою відповідальністю «ІНТЕРХІМ» кандидата хімічних наук А.С.Редера, академіка-секретаря Відділення хімії НАН України академіка НАН України В.В.Гончарука, радника Президії НАН України академіка НАН України К.М.Ситника, віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця було відзначено, що Фізико-хімічний інститут, організований завдяки зусиллям академіка НАН України О.В. Богатського, за час свого існування став значним науковим центром, який відомий своїми досягненнями не тільки в Україні, а й далеко за її межами.

Науковці інституту на чолі з академіком НАН України С.А.Андронаті продовжують плідно розвивати наукові напрями фундаментальних і прикладних досліджень у галузі біоорганічної, органічної, неорганічної і аналітичної хімії.

Зокрема, отримані нові високоефективні біологічно активні сполуки, які є перспективними для використання у медицині як нейротропні, серцево-судинні, анагетичні, антивірусні засоби та індуктори інтерферонів. Серед прикладних розробок інституту особливо слід відзначити створення інноваційного лікарського засобу – Циназепаму.

Розроблено також низку плівкоутворювальних матеріалів для інтерференційної оптики лазерів, спектроподільників, спектральних фільтрів тощо. Для метрологічного забезпечення вітчизняної системи контролю забруднення довкілля створені нові стандартні зразки складу гербіцидів.

Президія НАН України відзначила позитивний досвід інституту щодо реалізації власних розробок на ринку України та інших країн через підприємства, засновані інститутом.

Разом з тим у діяльності Фізико-хімічного інституту ім. О.В.Богатського НАН України є певні недоліки.

Зокрема, потребують поглиблення дослідження, спрямовані на створення нових високоефективних лікарських засобів та наноматеріалів різного призначення.

Необхідно звернути увагу на проблему кадрів, оскільки без омолодження наукового колективу складно розраховувати на подальший динамічний розвиток інституту.

Особливої уваги потребує питання захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора наук.

Президія НАН України засвідчила, що інститут має значний інтелектуальний потенціал для подальшого розвитку й у цілому схвалила діяльність Фізико-хімічного інституту ім.О.В.Богатського НАН України.

Учасники засідання заслухали та обговорили доповідь завідувача відділу Інституту кібернетики ім.В.М.Глушкова НАН України члена-кореспондента НАН України В.К.Задіраки «Сучасні комп'ютерні технології розв'язання задач обчислювальної та прикладної математики із заданими значеннями характеристик якості».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, завідувач відділу Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова НАН України академік НАН України І.М.Коваленко, завідувач відділу Інституту математики НАН України академік НАН України В.Л.Макаров, директор Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України академік НАН України В.І.Старостенко, академік-секретар Відділення інформатики НАН України академік НАН України В.С.Дейнека.

Президія НАН України зауважила, що наукова доповідь члена-кореспондента НАН України В.К.Задіраки охоплює широке коло питань, пов'язаних з розробкою математичних методів, алгоритмів і пакетів прикладних програм для розв'язання задач великої розмірності. Ці задачі сьогодні є найбільш поширеними у світі в різних галузях людської діяльності і потреба їх розв'язання постійно зростає.

Практичну важливість цих досліджень та їх застосування важко переоцінити, зокрема для моделювання глобальних явищ різної природи та прогнозування їхніх наслідків, у тому числі кліматичних змін. Широко

застосовуються сучасні комп'ютерні технології та методи математичного моделювання для розробки складної техніки, пошуку корисних копалин, моделювання екологічних, економічних та соціальних процесів, забезпечення обороноздатності, а також захисту інформації в комп'ютерних системах і мережах.

Усі ці задачі потребують використання потужних суперкомп'ютерних систем і технологій, завдяки яким у разі можна прискорити розв'язання надскладних задач без фізичного нарощування потужностей суперкомп'ютерів.

Зазначені дослідження мають також міждисциплінарний характер. Вони об'єднують зусилля кібернетиків, математиків, геофізиків, представників спеціальних відомств та організацій України.

Президія НАН України зазначила, що наукові дослідження у цій галузі виконуються на високому світовому рівні.

Було наголошено, що потреба у розв'язанні подібних задач і в подальшому буде зростати. Необхідно докласти належних зусиль для подальшого розвитку та координації робіт з цього напрямку, особливо щодо питання практичного застосування отриманих результатів.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про нагородження державними нагородами провідних вчених НАН України; про проведення Всеукраїнського фестивалю науки у 2012 р.; про затвердження директорів наукових установ НАН України; про призначення голови Наукової ради НАН України з проблем навколишнього середовища і сталого розвитку та Національного комітету України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера»; про цільову фінансову підтримку молодих учених, які виступали з науковими повідомленнями на засіданнях Президії НАН України; про подвійне підпорядкування Національного науково-дослідного інституту промислової безпеки та охорони праці Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України; про затвердження нової редакції Положення про Інформаційно-бібліотечну раду Національної академії наук України; також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України